РЕШЕНИЕ НА СЪДА (седми състав)

13 март 2008 година *

По дело C-78/07

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 234 ЕО от Consiglio di Giustizia amministrativa per la Regione siciliana (Италия) с акт от 18 май 2006 г., постъпил в Съда на 13 февруари 2007 г., в рамките на производство по дело

Ispettorato Provinciale dell'Agricoltura di Enna,

Assessorato all'agricoltura e foreste della Regione Sicilia,

Regione Sicilia

срещу

Domenico Valvo,

* Език на производството: италиански.

СЪДЪТ (седми състав),

състоящ се от: г-н U. Lõhmus, председател на състав, г-жа P. Lindh (докладчик) и г-н Ал. Арабаджиев, съдии,

генерален адвокат: г-н Y. Bot,
секретар: г-н R. Grass,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

— за италианското правителство, от г-н I. M. Braguglia, в качеството на представител, подпомаган от г-н G. Aiello, avvocato dello Stato,

— за Комисията на Европейските общности, от г-жа C. Cattabriga, в качеството на представител,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на членове 17 и 18 от Регламент (ЕО) № 950/97 на Съвета от 20 май 1997 година относно повишаването на ефективността на земеделските структури (ОВ L 142, стр. 1).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между г-н Valvo и Ispettorato Provinciale dell'Agricoltura di Enna (Земеделска инспекция, провинция Enna), Assessorato all'agricoltura e foreste della regione Sicilia (Регионално министерство на земеделието и горите, Регион Сицилия), а също и Regione Sicilia по повод отхвърлянето от страна на посочената инспекция на поисканото от него ползване от компенсаторно обезщетение за 1996—1998 г.

Правна уредба

Общностна правна уредба

3 През 1996—1998 г. изплащането на компенсаторно обезщетение в необлагодетелстваните земеделски региони първоначално се урежда с Регламент (ЕИО) № 2328/91 на Съвета от 15 юли 1991 година относно повишаването на ефективността на земеделските структури (ОВ L 218, стр. 1), изменен с Регламент

(ЕО) № 3669/93 на Съвета от 22 декември 1993 г. (ОВ L 338, стр. 26, наричан по-нататък „Регламент № 2328/91“), а впоследствие от Регламент № 950/97, който отменя и заменя Регламент № 2328/91.

4 Членове 17—19 от Регламент № 950/97, включени в дял IX от него, озаглавен „Помощи за необлагодетелстваните земеделски зони“, в раздел I „Компенсаторно обезщетение“, по същество възпроизвеждат разпоредбите на членове 17 и 18 от Регламент № 2328/91. Посочените членове предвиждат:

„*Член 17*

1. За да се осигури продължаването на селскостопанската дейност, а оттам и запазването на минимална населеност или поддържането на природното пространство в някои необлагодетелствани зони по списък, съставен в съответствие с процедурата по член 21, държавите-членки могат да въведат схема за помощи, предназначени да благоприятстват селскостопанските дейности и да повишат дохода на земеделските производители в тях.

Прилагането на мерките, предвидени в рамките на такава схема, трябва да отчита положението и целите на развитие, присъщи на всеки регион.

2. В зоните, посочени в параграф 1, държавите-членки могат да отпускат годишно компенсаторно обезщетение за селскостопанските дейности, определено в зависимост от постоянните неблагоприятни природни условия.

Член 18

1. Държавите-членки могат да отпускат това компенсаторно обезщетение на земеделски стопани, които стопанисват най-малко три хектара използвана земеделска земя (ИЗЗ) и се задължават да продължат осъществяването на селскостопанска дейност в съответствие с целите по член 17 в течение най-малко на пет години след първоначалното плащане на компенсаторно обезщетение. Стопанинът може да се освободи от това задължение, когато преустанови селскостопанската дейност, при положение че непрекъснатото стопанисване на съответните земи е осигурено; той се освобождава от това задължение в случай на непреодолима сила, както и, по-специално, в случай на отчуждаване или придобиване за обществена полза; той се освобождава и когато получава пенсия в рамките на схема за пенсиониране или ранно пенсиониране за осигурителен стаж.

В италианския регион Mezzogiorno обаче, включително на островите, в регионите на отвъдморските департаменти на Франция и в испанските, гръцките и португалските региони минималната използвана земеделска земя се определя на 2 хектара за стопанство.

2. Държавите-членки могат да предвидят допълнителни или ограничителни условия за предоставянето на компенсаторното обезщетение, включително в полза на практики, съвместими с изискванията за опазване на околната среда и запазване на природното пространство.

Член 19

[…]

3. Разходите, свързани с компенсаторното обезщетение, изобщо не подлежат на съвместно финансиране от [Европейския] [ф]онд [за ориентиране и гарантиране на земеделието], ако стопанинът получава пенсия в рамките на схема за пенсиониране или ранно пенсиониране за осигурителен стаж.

Забранява се предоставянето на компенсаторно обезщетение, надхвърлящо границите или отклоняващо се от предвидените в настоящия дял условия.

[…]“ [неофициален превод]

Национална правна уредба

5 Общностните разпоредби в областта на компенсаторните обезщетения се транспонират в приложимото право в регион Сицилия от многофондовата оперативна програма (POP 2) (*Официален вестник на регион Сицилия*, 13 януари 1996 г., наричана по-нататък „оперативната програма“).

6 Бенефициерите на посочените обезщетения се определят в оперативната програма като земеделски стопани, които стопанисват най-малко два хектара използвана земеделска земя и се задължават да продължат своята селскостопанска дейност в течение най-малко на пет години след внасяне на първоначалното искане, както и след предоставянето на помощта, като същите не получават пенсия за осигурителен стаж или ранна пенсия за осигурителен стаж.

7 Съгласно оперативната програма от задължението с петгодишен срок, посочено в предходната точка, могат да се освободят стопаните, които:

— преустановят селскостопанската дейност, при положение че непрекъснатата дейност на стопанството е осигурена,

— преустановят стопанската дейност заради непреодолима сила, и по-специално в случай на отчуждаване или придобиване в обществена полза,

— през срока на задължението получават пенсия за осигурителен стаж или ранна пенсия за осигурителен стаж.

Спорът по главното производство и преюдициалният въпрос

8 Г-н Valvo, бивш банков служител, напуска работа на 44-годишна възраст, за да започне дейност като земеделски стопанин. След напускането си той получава обезщетение за социална закрила за прослужено време, отпуснато от пенсионния фонд на бившия му работодател, образуван от вноски за обезщетение от страна на служителите.

9 Г-н Valvo е поискал компенсаторно обезщетение за 1994—1998 г. Той го получава за 1994 г. и 1995 г., но ползването на тази помощ му е отказано за следващите три години. Действително с решение от 4 юни 1999 г., Ispettorato Provinciale dell'Agricoltura di Enna отхвърля искането му за предоставяне на компенсаторно обезщетение за трите години, 1996—1998 г., с довода че г-н Valvo получава обезщетение за ранно пенсиониране.

10 Г-н Valvo е поискал отмяната на това решение от Tribunale amministrativo regionale per la Sicilia [Административен съд за регион Сицилия], който уважава неговата жалба. Съдебният орган приема, че пенсията за прослужено време, изплащана на г-н Valvo, не може да се приравни на пенсия за осигурителен стаж или на ранна пенсия за осигурителен стаж, както и че той отговаря на всички условия, необходими за ползване от компенсаторно обезщетение. Ispettorato Provinciale dell'Agricoltura di Enna, Assessorato all'agricoltura e foreste della Regione Sicilia и Regione Sicilia обжалват пред запитващата юрисдикция така постановеното в първоинстанционното производство решение.

11 Тъй като се съмнява относно тълкуването, което следва да направи на членове 17 и 18 от Регламент № 950/97, Consiglio di Giustizia amministrativa per la Regione siciliana решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Може ли на стопанин да се откаже компенсаторно обезщетение, когато той получава и пенсия, и по-специално пенсия за прослужено време?“

По преюдициалния въпрос

Начална бележка

12 За част от съответния период обстоятелствата, свързани със спора по главното производство, се уреждат от Регламент № 950/97, а за друга част от него — от Регламент № 2328/91. Тъй като относимите разпоредби от тези два регламента обаче са идентични по същество, а доколкото препращащата юрисдикция, италианското правителство, както и Комисията на Европейските общности, се позовават единствено на Регламент № 950/97, е достатъчно на поставения въпрос да се отговори въз основа на разпоредбите само на този регламент.

Становища, представени пред Съда

13 Италианското правителство, както и Комисията са на мнение, че Регламент № 950/97 предоставя на държавите-членки възможност да изплащат компенсаторно обезщетение на земеделски производител, който освен това получава пенсия за осигурителен стаж или друго обезщетение за социална закрила.

14 Италианското правителство обаче поддържа, че ако съответната държава-членка е решила да не отпуска компенсаторно обезщетение, когато земеделският стопанин получава пенсия за осигурителен стаж или ранна пенсия за осигурителен стаж, изплащането на това обезщетение се изключва, ако земеделският стопанин получава пенсия, и по-специално пенсия за прослужено време. От своя страна Комисията счита, че посоченият регламент допуска държава-членка да предоставя компенсаторно обезщетение в полза на земеделския стопанин, който едновременно с продължаване на дейността си получава и пенсия, включително за прослужено време.

Отговор на Съда

15 По силата на член 17 от Регламент № 950/97 държавите-членки могат да въведат схема за помощи под формата на компенсаторно обезщетение, предназначено да благоприятства селскостопанските дейности и да повиши дохода на земеделските производители в някои необлагодетелствани зони.

16 Член 18, параграф 1 от същия регламент предвижда, че държавите-членки могат да отпускат такова компенсаторно обезщетение на земеделски стопани, които отговарят на две условия, а именно стопанисване, от една страна, на използвана земеделска земя с минимална площ, която е два хектара в италианския регион Mezzogiorno, включително на островите, и задължение, от друга страна, в течение най-малко на пет години да се продължи осъществяването на селскостопанска дейност в съответствие с целите по член 17 от същия регламент.

17 От самите текстове на посочените членове 17 и 18 и специално от неколкократното използване на глагола „могат“ личи, че държавите-членки разполагат с възможността да отпуснат компенсаторно обезщетение на земеделските стопани, които отговарят на предвидените в тези членове условия. Освен това член 18, параграф 2 от Регламент № 950/97 изрично разрешава държавите-членки да предвиждат допълнителни или ограничителни условия за предоставянето на това обезщетение. Общностният законодател следователно им е предоставил възможност за преценка в това отношение (вж. Решение от по дело Jokela и Pitkäranta, C-9/97 и C-118/97, Recueil, стр. I-6267, точки 36 и 37).

18 По-нататък член 18, параграф 1, първа алинея и член 19, параграф 3, първа алинея от Регламент № 950/97 съдържат специфични разпоредби, свързани с получаването на пенсия за осигурителен стаж или на ранна пенсия за осигурителен стаж от страна на земеделския стопанин. Когато получава такава пенсия, земеделският стопанин се освобождава от задължението да продължава стопанисването в течение на пет години. При това положение не е възможно и никакво съвместно общностно финансиране на компенсаторното обезщетение.

19 Упоменатите разпоредби не се отнасят до възможността държавите-членки да отпуснат компенсаторно обезщетение, когато стопанинът получава пенсия за осигурителен стаж или ранна пенсия за осигурителен стаж, а само до последиците от такова получаване както за земеделския стопанин, така и за Европейската общност.

20 Оттук следва, че държавите-членки имат възможност да отпуснат или не компенсаторно обезщетение, когато земеделският стопанин получава пенсия в рамките на схема за пенсиониране или ранно пенсиониране за осигурителен стаж. Това съображение е в сила и когато стопанинът получава други обезщетения за социална закрила, каквото е пенсията за прослужено време, ако те не са предмет на особен режим по Регламент № 950/97 и поради това попадат в режима, уреден с членове 17 и 18 от този регламент. Следователно когато земеделският стопанин получава друг вид обезщетения, каквото е пенсията за прослужено време, държавите-членки запазват възможността да му отпуснат или не компенсаторно обезщетение.

21 От националната правна уредба, както е представена пред Съда, личи, че компенсаторното обезщетение не се отпуска, когато земеделският стопанин получава пенсия за осигурителен стаж или ранна пенсия за осигурителен стаж. Това изключване обаче не изглежда да обхваща случаите, когато същият стопанин получава пенсия за прослужено време като тази, която е предмет на разглеждане по главното производство.

22 Съдът все пак не е компетентен да се произнася по обхвата на националните разпоредби, тъй като това е задача на запитващата юрисдикция. При това положение последната трябва да провери дали националният законодател, възползвал се от възможността да отпусне компенсаторно обезщетение на земеделските стопани, които отговарят на условията, изложени в точка 16 от настоящото решение, както и от възможността да включи допълнителни условия относно изплащането на такова обезщетение, е изключил предоставянето му не само в случай на получаване на пенсия за осигурителен стаж или на ранна пенсия за осигурителен стаж, но и в случай на получаване на пенсия за прослужено време.

23 Предвид изложените съображения, на зададения въпрос следва да се отговори, че членове 17 и 18 от Регламент № 950/97 предоставят на държавите-членки възможност да отпускат компенсаторно обезщетение на земеделски стопанин, който отговаря на условията, установени в тези два члена. Те обаче допускат държава-членка да откаже изплащането на такова обезщетение, в случай че същият стопанин получава пенсия, и по-специално такава за прослужено време.

По съдебните разноски

24 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (седми състав) реши:

Членове 17 и 18 от Регламент (ЕО) № 950/97 на Съвета от 20 май 1997 година относно повишаването на ефективността на земеделските структури предоставят на държавите-членки възможност да отпускат компенсаторно обезщетение на земеделски стопанин, който отговаря на условията, установени в тези два члена. Те обаче допускат държава-членка да откаже изплащането на такова обезщетение, в случай че същият стопанин получава пенсия, и по-специално такава за прослужено време.

Подписи